

Рак В.С., Половко М.В., Степанченко В.В.
Охорона праці на підприємстві. Навчально-практичний посібник для модульної системи навчання. – К.: Видавництво ФПУ, 2004. – 120 с.

У посібнику наведені дані про законодавчу та нормативну базу охорони праці в Україні, відображені основні принципи організації роботи з охорони праці, визначені основні завдання та функції роботодавця по забезпеченню здорових та безпечних умов праці на виробництві, наведені елементи навчання і перевірки знань із зазначених вище питань.

Навчальний посібник побудовано за модульною структурою. Це забезпечує можливість поділити навчальний матеріал на окремі функціональні розділи, пристосувати зміст навчання й шляхи його засвоєння до індивідуальних потреб студентів та слухачів.

Розрахований на студентів та викладачів вищих навчальних закладів I - IV рівнів акредитації при вивченні курсу «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі».

Становить значний інтерес як навчально-методичний посібник для фахівців органів державного управління, які займаються питаннями організації малого та середнього бізнесу, керівників і спеціалістів підприємств малого та середнього бізнесу, які не мають спеціальної підготовки з охорони праці для самостійного вивчення окремих питань.

Видання може бути використано як підручник при підвищенні кваліфікації профспілкових працівників, які у своїй роботі безпосередньо займаються питаннями охорони праці.

Зміст

Навчальний модуль 1. Правові основи охорони праці

- 1.1. Основні нормативні акти, які регулюють відносини між роботодавцем і працівником
- 1.2. Основні нормативні правові акти з охорони праці на підприємстві
- 1.3. Права, обов'язки і відповідальність роботодавця
- 1.4. Права, обов'язки і відповідальність працівників з питань охорони праці
- 1.5. Контрольні запитання

Навчальний модуль 2. Навчання і інструктажі з питань охорони праці

- 2.1. Законодавчі та інші нормативно-правові акти навчання. перевірки знань та проведення інструктажів з питань охорони праці
- 2.2. Навчання і перевірки знань керівників і спеціалістів
- 2.3. Навчання і перевірки знань працівників
- 2.4. Види інструктажів та вимоги до їх проведення
- 2.5. Контрольні запитання

Навчальний модуль 3. Контроль і оцінка стану умов праці на виробництві

- 3.1. Соціально-економічне значення покращення умов праці на виробництві
- 3.2. Законодавча база нагляду і контролю за станом умов праці
- 3.3. Атестація робочих місць за умовами праці
  - 3.3.1. Організація роботи по атестації
  - 3.3.2. Фактори виробничого середовища і трудового процесу
  - 3.3.3. Гігієнічна оцінка умов праці
  - 3.3.4. Оцінка рівня робочого місця
  - 3.3.5. Складові атестації
- 3.4. Контроль за станом умов праці на виробництві
- 3.5. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.
- 3.6. Контрольні запитання

Навчальний модуль 4. МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ.

Професійні захворювання

- 4.1. Законодавчі і нормативні акти умов праці на виробництві
- 4.2. Виробничі фактори, які обумовлюють професійну захворюваність працівників
- 4.3. Порядок проведення обов'язкових медичних оглядів
  - 4.3.1. Визначення контингенту працівників, яким необхідно проходити медичні огляди
  - 4.3.2. Порядок організації медичних оглядів роботодавцем
  - 4.3.3. Порядок організації і проведення медоглядів закладом Міністерства охорони здоров'я України
  - 4.3.4. Права, обов'язки і відповідальність роботодавця та працівника
- 4.4. Порядок встановлення професійних захворювань та їх розслідування
- 4.5. Захист працівників від дії шкідливих виробничих факторів
- 4.6. Контрольні запитання

Навчальний модуль 5. Відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті

- 5.1. Відшкодування власником шкоди працівникам у разі ушкодження їх здоров'я
- 5.2. Контрольні запитання

Навчальний модуль 6. Виробнича санітарія

- 6.1. Питання, які вивчає виробнича санітарія
- 6.2. Загальні поняття виробничої санітарії
- 6.3. Шкідливі речовини у повітрі робочої зони
- 6.4. Температурний режим та мікроклімат
- 6.5. Естетика на робочому місці
- 6.6. Освітлення робочого місця
- 6.7. Захист робочого місця від шуму
- 6.8. Захист робочих місць від вібрації
- 6.9. Захист від шкідливих випромінювань
- 6.10. Захист від дії хімічних речовин
- 6.11. Умови праці і відпочинку
- 6.12. Контрольні запитання

Навчальний модуль 7. Ергономіка¹

- 7.1. Питання, які вивчає наука ергономіка¹
- 7.2. Розміри тіла людини, які застосовують в ергономіці¹
- 7.3. Показники системи «людина - машина - середовище»
- 7.4. Робоче місце
- 7.5. Контрольні запитання

Література